

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH**

**W WOJEWÓDZTWIE
PODKARPACKIM
W I PÓŁROCZU 2016 ROKU**

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1. BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW	2
ROZDZIAŁ 1.1 NAPŁYW A STANY NA KONIEC OKRESU	5
ROZDZIAŁ 1.2 BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 MIESIĘCY	6
ROZDZIAŁ 1.3 BEZROBOTNI DO 30 ROKU ŻYCIA.....	6
ROZDZIAŁ 1.4 BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	7
ROZDZIAŁ 1.5 BEZROBOTNI DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA SZKOŁY	7
ROZDZIAŁ 2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW	8
ROZDZIAŁ 2.1 OFERTY PRACY OGÓŁEM	9
ROZDZIAŁ 2.2 POZIOM I RODZAJ SUBSYDIÓW	11
ROZDZIAŁ 3. ANALIZA BEZROBOCIA WG PKD OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY	12
ROZDZIAŁ 4. DEFINICJE I WSKAŹNIKI STOSOWANE W ANALIZIE ZAWODÓW	14
ROZDZIAŁ 5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH, NADWYŻKOWYCH I BĘDĄCYCH W RÓWNOWADZE.....	16
ROZDZIAŁ 6. ANALIZA ZAWODÓW POSZERZONA O OFERTY PRACY ZAMIESZCZONE W INTERNECIE	25
ROZDZIAŁ 7. PROGNOZOWANIE.....	26
PODSUMOWANIE RANKINGU	30

ROZDZIAŁ 1. BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW

Celem opracowania Rankingu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych jest powstanie odpowiednich zestawień, które stanowią narzędzie pomocne dla monitoringu tj. procesu obserwowania zjawisk zachodzących na podkarpackim rynku pracy. Dzięki jego realizacji, poprzez systematyczne określanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej na lokalnych i regionalnym rynku pracy – można oczekiwać wzrostu efektywności organizowanych szkoleń. Dzięki dostosowaniu ich kierunków w stosunku do potrzeb pracodawców. Poprzez udostępnienie wyników działań władzom oświatowym oraz dyrekcjom szkół będą one mogły korygować poziom, strukturę i treść kształcenia zawodowego. Monitoring ułatwi także działania, mające zaktywizować osoby długotrwale bezrobotne. Aby jednak traktować wyniki MZDiN jako trafne i rzetelnie diagnozujące sytuację na rynku pracy, jego metoda będzie udoskonalona – np. przez analizę ofert otwartego rynku pracy (dostępnych w prasie lokalnej czy w sieci internet).

Zgodnie z wytycznymi otrzymanymi z Departamentu Rynku Pracy MRPiPS raport – tak jak i opracowania wcześniejsze, będzie zawierał trzy wątki analityczne, które będą obejmowały: analizę bezrobocia wg zawodów, ofert pracy wg zawodów, ogólną analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych i będą rozszerzone o dodatkową informację sygnałową zawierającą oferty internetowe.

Stan bezrobotnych wg dużych grup zawodowych – największe kumulacje bezrobotnych ogółem wg 6 cyfrowych specjalności, stan na 30.VI.2016 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem	w tym				
			Kobiety	Absolwenci		Poprzednio pracujący i zarejestrowani powyżej 12 miesięcy	
				ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
1	bez zawodu	14 746	7 930	883	447	1 307	751
2	Sprzedawca	7 958	7 008	47	45	4 045	3 624
3	Kucharz	3 373	2 742	25	16	1 452	1 268
4	Ślusarz	2 748	112	2	0	1 309	79
5	Krawiec	2 212	2 195	6	5	1 170	1 165
6	Technik ekonomista	2 193	1 943	65	61	1 009	914
7	Murarz	1 999	2	2	0	1 009	1
8	Pomocniczy robotnik budowlany	1 946	13	0	0	904	8
9	Robotnik gospodarczy	1 511	407	1	1	819	234
10	Technik mechanik	1 364	94	25	0	548	60
11	Fryzjer	1 250	1 228	13	13	562	555
12	Mechanik pojazdów samochodowych	1 145	0	5	0	311	0
13	Specjalista administracji publicznej	1 142	897	75	52	320	255
14	Cukiernik	1 108	952	8	8	520	472
15	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	1 105	977	8	8	369	336

W okresie I półrocza 2016 r. w obrębie specjalności kumulujących największą liczbę bezrobotnych, wobec wcześniejszych okresów sprawozdawczych zarówno w porównaniu krótkoterminowym jak i długoterminowym – spadki i wzrosty następowały zgodnie z cyklami koniunkturalnymi. Gdy następował wzrost ogólnej liczby bezrobotnych – wzrastała liczba bezrobotnych w dużych grupach. Gdy odnotowano spadek liczby bezrobotnych ogółem – przekładało się to na spadki również w dużych grupach zawodowych. Profesje o największej liczbie bezrobotnych pozostają od lat te same – w tym sensie nie zachodziły istotne zmiany.

Poza opisanymi wcześniej fluktuacjami – warunkowanymi pogorszeniem lub polepszeniem się sytuacji gospodarczej, odnotowano wzrost rejestrowanego bezrobocia wśród kucharzy (przy jednoczesnym spadku w całej dużej grupie pracowników usług i sprzedawców). Wysoki poziom bezrobocia w tej grupie zawodowej nie dowodzi braku zapotrzebowania rynku. Jak wynika z opinii ekspertów – rynek gastronomiczny może być zainteresowany kucharzami czy szefami kuchni – posiadającymi doświadczenie pracy w zawodzie i umiejętnościami mistrzowskimi¹.

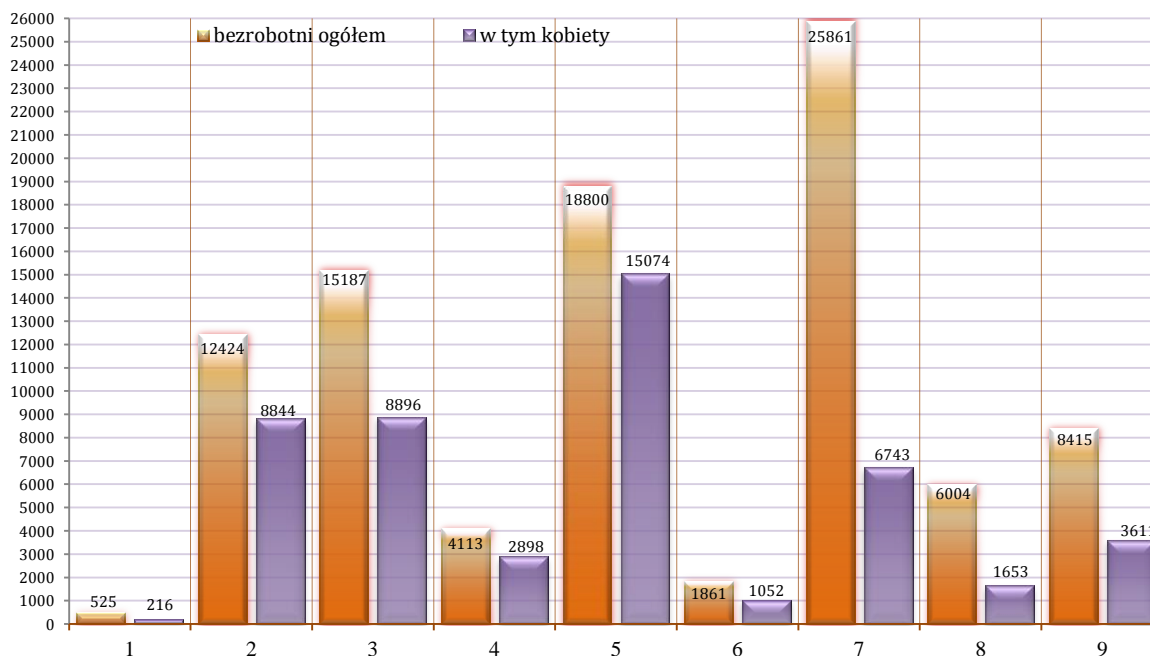
¹ Szkolnictwo zmaga się z napływem kandydatów, którzy po ukończeniu szkoły faktycznie nie posiadają wszystkich niezbędnych umiejętności w analizowanym zawodzie. I co jest z tym związane – z trudem spełniają podstawowe wymagania pracodawców. Zawód kucharz został określony jako deficytowy w powiatach: mieleckim, tarnobrzeskim, Tarnobrzegu, stalowowolskim, niżańskim, ropczycko-sędziszowskim, rzeszowskim, Rzeszowie, łańcuckim, przeworskim, jarosławskim, przemyskim, Przemyślu, brzozowskim, krośnieńskim, Krośnie, jasielskim

Bezrobotni według dużych grup zawodów. Stan na koniec okresu sprawozdawczego

Duże grupy zawodów	Stan na 30.VI. 2015 r.	Stan na 30.VI. 2016 r.	Wzrost lub spadek
SIŁY ZBROJNE	47	46	- 1
Bez zawodu	17 309	14 746	- 2 563
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	529	525	- 4
SPECJALIŚCI	14 227	12 424	- 1 803
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	17 266	15 187	- 2 079
PRACOWNICY BIUROWI	4 466	4 113	- 353
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	20 873	18 800	- 2 073
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	2 214	1 861	- 353
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	29 994	25 861	- 4 133
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	6 947	6 004	- 943
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	9 642	8 415	- 1 227
Razem	123 514	107 982	- 15 532

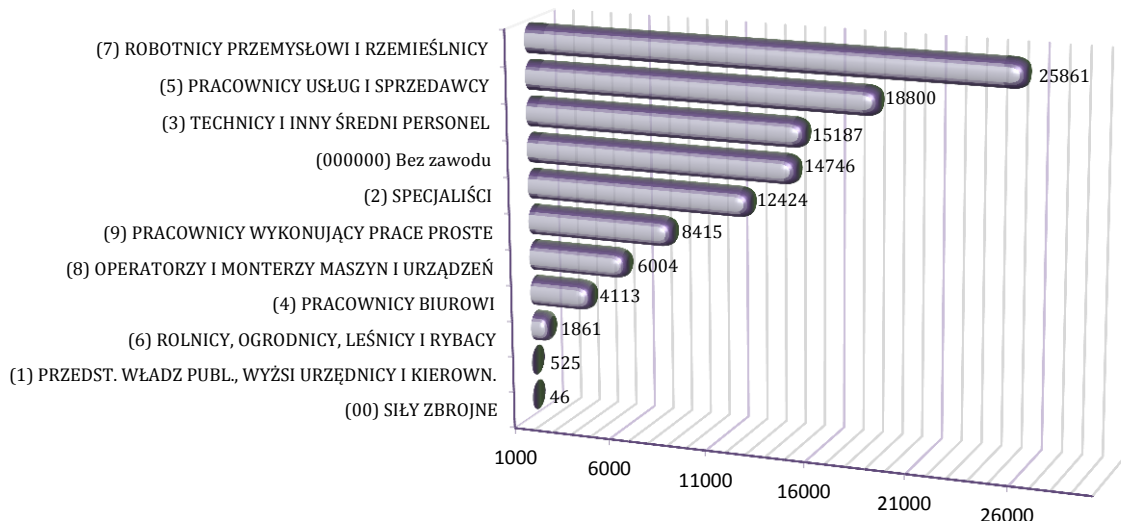
Uogólniając bezrobotnych według zawodów na poziomie tzw. wielkich grup zawodowych, należy podkreślić szczególnie duży udział 7 grupy wielkiej – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, która kumuluje 23,9% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z I półroczem 2015 r. udział ten nieznacznie spadł (o 0,4 pp.). Marginalny charakter ma wielkość bezrobocia w grupie 0 – Siły zbrojne oraz 1 – Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy. Poniżej zaprezentowano zestawienia osób bezrobotnych w PUP wedle wielkich grup zawodowych (na podstawie liczby bezrobotnych ogółem).

Struktura bezrobocia ze względu na przynależność do wielkiej grupy zawodowej – stan na koniec I półrocza 2016 r.



i leskim. Wzrostu zapotrzebowania na kucharzy można się spodziewać w powiatach: łańcuckim, przeworskim i sanockim. Deficyt na szefów kuchni odnotowano również w większości powiatów takich jak: mieleckim, tarnobrzeskim, Tarnobrzegu, kolbuszowskim, stalowowolskim, jasielskim, strzyżowskim, krośnieńskim, Krośnie, łańcuckim, leżajskim, sanockim, leskim, bieszczadzkiem, przemyskim, Przemysłu, jarosławskim i lubaczowskim. Wzrostu zapotrzebowania na szefów kuchni można się spodziewać w powiatach: jasielskim, strzyżowskim i łańcuckim (<http://www.bazamatrzawodow.pl>).

Ranking wielkich grup zawodowych uporządkowanych wedle ilości bezrobotnych ogółem



ROZDZIAŁ 1.1 NAPŁYW A STANY NA KONIEC OKRESU

Jak wynika z zestawienia zawartego poniżej – zawody charakteryzujące się najwyższym napływem do bezrobocia pokrywają się w większości z zawodami o najwyższej liczbie bezrobotnych. Świadczy to o tym, że trudna sytuacja osób w tych zawodach ma charakter trwały, notując obok dużego poziomu bezrobocia również znaczny napływ. W porównaniu z sytuacją na koniec I półrocza 2015 roku można odnotować, że zawody kumulujące bezrobotnych nie uległy zmianie. Skala napływu uległa w niektórych przypadkach nieznacznym wahaniom – zarówno na plus, jak i na minus. Najwięcej bezrobotnych rejestrujących się (tzw. napływ) nie posiadało zawodu i było ich mniej niż przed rokiem o 3 495 osób. W najliczniejszych specjalnościach – najczęściej rejestrowali się sprzedawcy notując wzrost (półrocze do półrocza) o 676 osób, kucharze (wzrost o 121) i ślusarze (wzrost o 22). Nieznaczne spadki odnotowano w technikach ekonomistach, technikach mechanikach i murarzach.

Napływ bezrobotnych wg zawodów w okresie I półrocza 2016 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem	w tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				ogółem	kobiety
1	Sprzedawca	4 246	3 573	187	166
2	Kucharz	1 722	1 125	153	95
3	Ślusarz	1 691	37	32	1
4	Technik ekonomista	1 214	1 022	161	138
5	Pomocniczy robotnik budowlany	1 208	6	3	0
6	Mechanik pojazdów samochodowych	1 131	0	142	0
7	Murarz	1 050	0	13	0
8	Technik mechanik	1 032	34	89	0
9	Specjalista administracji publicznej	958	744	178	135
10	Krawiec	840	823	8	7
11	Fryzjer	832	816	142	140
12	Robotnik gospodarczy	793	191	5	0
13	Ekonomista	787	590	135	99
14	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	775	610	71	62
15	Magazynier	667	89	15	3

ROZDZIAŁ 1.2 BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 MIESIĘCY

Bezrobotni posiadający poniższe zawody mają również problemy ze znalezieniem pracy przez dłuższy okres. Sytuacja jest o tyle trudna, iż zawody te kumulują znaczną ilość osób bezrobotnych.

Stan bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy,
poprzednio pracujących w końcu I półrocza 2016 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Poprzednio pracujący i zarejestrowani powyżej 12 miesięcy	
		ogółem	kobiety
1	Sprzedawca	4 045	3 624
2	Kucharz	1 452	1 268
3	Ślusarz	1 309	79
4	bez zawodu	1 307	751
5	Krawiec	1 170	1 165
6	Technik ekonomista	1 009	914
7	Murarz	1 009	1
8	Pomocniczy robotnik budowlany	904	8
9	Robotnik gospodarczy	819	234
10	Fryzjer	562	555
11	Technik mechanik	548	60
12	Cukiernik	520	472
13	Szwaczka ręczna	516	510
14	Sprzątaczką biurową	510	491
15	Tokarz w metalu	501	98

ROZDZIAŁ 1.3 BEZROBOTNI DO 30 ROKU ŻYCIA

W kategoriach sprawozdawczych dodano w 2015 roku m.in. grupę osób do 30 roku życia, wobec odpowiednich zmian ustawowych. Z poniższych danych wynika, iż 69,5% osób wśród tych, którzy nie posiadają zawodu stanowią osoby do 30 roku życia. A spośród wszystkich fryzjerów, mechaników samochodowych, pedagogów, techników informatyków, techników usług fryzjerskich ta grupa również stanowi ponad połowę.

Stan bezrobotnych do 30 roku życia w końcu I półrocza 2016 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Stan bezrobotnych do 30 r.ż.	Udział do ogółu (%) *
1	bez zawodu	10 245	69,5
2	Sprzedawca	1 862	23,4
3	Kucharz	1 375	40,8
4	Fryzjer	763	61,0
5	Mechanik pojazdów samochodowych	642	56,1
6	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	540	48,9
7	Specjalista administracji publicznej	482	42,2
8	Cukiernik	421	38,0
9	Technik ekonomista	405	18,5
10	Pomocniczy robotnik budowlany	373	19,2
11	Pedagog	320	52,2
12	Technik informatyk	312	61,9
13	Ślusarz	273	9,9
14	Technik budownictwa	247	31,5
15	Technik usług fryzjerskich	240	93,4

*Do ogółu bezrobotnych dla danej specjalności.

ROZDZIAŁ 1.4 BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Osoby powyżej 50 roku życia – to przede wszystkim bezrobotni sprzedawcy, ślusarze, osoby nie posiadające zawodu nabytego w trakcie praktyki lub przez system edukacji (kategoria bez zawodu) oraz murarze. Można zauważyć, iż osoby powyżej 50 roku życia najczęściej w przeszłości byli kierowani do subsydiowanych form promocji zatrudnienia w specjalnościach – sprzedawca, ślusarz i murarz.

Stan bezrobotnych powyżej 50 roku życia w końcu I półrocza 2016 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Stan bezrobotnych pow. 50 r. ż.	Udział do ogółu (%) *
1	Sprzedawca	1 474	18,5
2	Ślusarz	1 141	41,5
3	bez zawodu	1 138	7,7
4	Murarz	950	47,5
5	Pomocniczy robotnik budowlany	644	33,1
6	Robotnik gospodarczy	626	41,4
7	Tokarz w metalu	531	55,7
8	Sprzątaczkę biurową	413	49,0
9	Technik ekonomista	403	18,4
10	Krawiec	398	18,0
11	Technik mechanik	388	28,4
12	Malarz budowlany	342	59,0
13	Magazynier	330	37,4
14	Kierowca samochodu ciężarowego	322	59,2
15	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	305	41,4

*Do ogółu bezrobotnych dla danej specjalności.

Grupa osób 50+ stanowi ponad połowę ogółu bezrobotnych w specjalnościach: kierowca samochodu ciężarowego, malarz budowlany i tokarz w metalu.

ROZDZIAŁ 1.5 BEZROBOTNI DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA SZKOŁY

Analizując strukturę zawodową absolwentów zarówno w kategoriach tzw. „napływu”, jak i według stanu odnotowanego na koniec analizowanego półrocza, można zauważyć niezbyt duży udział osób bez wykształcenia zawodowego w napływie ogółem – 26,0% (najczęściej są to osoby bez zawodu po zakończeniu liceum ogólnokształcącego). Ponadto kategoria ta stanowi nominalnie najliczniejszą wśród osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły.

Napływ absolwentów w okresie I półrocza 2016 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Napływ bezrobotnych absolwentów	Udział do ogółu (%) *
1	bez zawodu	2 758	26,0
2	Sprzedawca	187	4,4
3	Specjalista administracji publicznej	178	18,6
4	Technik ekonomista	161	13,3
5	Kucharz	153	8,9
6	Fryzjer	142	17,1
7	Mechanik pojazdów samochodowych	142	12,6

8	Ekonomista	135	17,2
9	Technik informatyk	133	24,6
10	Pedagog	124	22,9
11	Technik budownictwa	104	16,4
12	Technik żyw. i usług gastronomicznych	104	48,6
13	Poz.spec.ds zarządzania i organizacji	101	26,3
14	Technik pojazdów samochodowych	101	38,1
15	Inż. budownictwa - budownictwo ogólne	99	47,8

*Do ogółu bezrobotnych dla danej specjalności.

Dużą grupą wśród bezrobotnych absolwentów (za stanem na koniec analizowanego półrocza sprawozdawczego i jednocześnie o dużej liczebności) byli: technicy żywienia i usług gastronomicznych, inżynierowie budownictwa – w specjalności budownictwo ogólne oraz technik pojazdów samochodowych.

Stan absolwentów w końcu I półrocza 2016 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Stan bezrobotnych absolwentów	Udział do ogółu (%) *
1	Bez zawodu	883	6,0
2	Specjalista administracji publicznej	75	6,6
3	Technik ekonomista	65	3,0
4	Technik żyw. i usług gastronomicznych	51	26,7
5	Pedagog	49	8,0
6	Sprzedawca	47	0,6
7	Poz.spec.ds zarządzania i organizacji	46	11,9
8	Ekonomista	43	4,3
9	Technik pojazdów samochodowych	40	21,3
10	Technik informatyk	39	7,7
11	Technik hotelarstwa	38	13,1
12	Technik usług fryzjerskich	38	14,8
13	Pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju	36	15,7
14	Inż. budownictwa - budownictwo ogólne	32	22,9
15	Specjalista do spraw rachunkowości	29	13,2

*Do ogółu bezrobotnych dla danej specjalności.

ROZDZIAŁ 2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest nieprzerwany napływ nowych miejsc pracy. Najcenniejsze są te, które powstają jako efekt rozwoju podmiotów gospodarczych. Możliwości zatrudnienia mogą być efektem zmian w poziomie rozwoju gospodarczego. Rodzaj zapotrzebowania zgłaszany przez pracodawców może mieć charakter stały lub sezonowy. Innym źródłem popytu pozostają wakaty (wolne i nieobsadzone miejsca pracy) wynikające z ruchu kadrowego lub miejsca pracy już istniejące i niezagospodarowane z różnych przyczyn.

W ciągu I półrocza 2016 r. w województwie podkarpackim uzyskano od pracodawców 38 617 ofert pracy, czyli o 5 253 (15,7%) więcej niż w tym samym okresie roku ubiegłego. Spośród wszystkich ofert ponad ½ tj. 50,6% stanowił popyt subsydiowany. Niepokojącym pozostaje wzrost ilości ofert

subsydiowanych przy jednoczesnym spadku popytu niesubsydiowanego. W porównaniu do okresu I półrocza 2015 r. liczba subsydiów wzrosła o 2 606 ofert (15,4%). Udział subsydiów w stosunku do ogólnej liczby ofert spadł z 50,8% (I półrocze 2015) do 50,6% (I półrocze 2016) o 0,2 pkt. proc. – co może być początkiem pozytywnej tendencji, ale pomimo tego spadku stanowił i tak ponad połowę dostępnych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (50,6%).

ROZDZIAŁ 2.1 OFERTY PRACY OGÓŁEM

Najwięcej ofert w I półroczu 2016 r. zgłoszono w grupach: pracownicy usług i sprzedawcy oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Największy wzrost dotyczył kategorii najbardziej kumulatywnych tj. pracowników usług i sprzedawców oraz robotników przemysłowych i rzemieślników. W porównaniu do analogicznego okresu ubr. odnotowano wzrost ofert ogółem o 10 572 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, przekładający się na wszystkie duże grupy zawodowe. Jednakże można zauważyć, że obecnie następuje okres lepszej sytuacji na rynku pracy i wzrasta liczba ofert zgłoszonych przez pracodawców do PUP.

Duże grupy zawodów	I półrocze 2015 r.	I półrocze 2016 r.	Wzrost lub spadek
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	189	240	+ 51
SPECJALIŚCI	2 293	2 522	+ 229
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	2 916	3 971	+ 1 055
PRACOWNICY BIUROWI	3 144	4 859	+ 1 715
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	6 505	9 861	+ 3 356
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	123	302	+ 179
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	5 757	7 886	+ 2 129
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	3 642	4 273	+ 631
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	3 212	4 439	+ 1 227
Razem	27 781	38 353*	+ 10 572

*Różnica o 264 w ogólnej liczbie ofert wg MPiPS-01 i zał. nr 3 wynika z ofert wycofanych przez pracodawców w I półroczu 2016 r.

Najwięcej wolnych miejsc pracy wykazano w następujących zawodach: sprzedawca, robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, magazynier, pomocniczy robotnik budowlany, kierowca samochodu ciężarowego, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pomoc kuchenna, spawacz, kucharz, przedstawiciel handlowy, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym, sprzętaczką biurową, kierowca samochodu dostawczego czy kelner. Są to oferty zróżnicowane, dotyczące różnych specjalności z dziedziny handlu, transportu, gastronomii i przemysłu przetwórczego.

W porównaniu do analogicznego okresu ubr. decydującym czynnikiem była zmiana w wielkości napływu ofert w poszczególnych zawodach. W niektórych odnotowano wzrost. Były to między innymi w najbardziej kumulatywnych kategoriach: sprzedawca (wzrost o 28,5%), magazynier (25,7%), pomocniczy robotnik budowlany (30%), kucharz (20,2%), pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym (62,6%), kierowca samochodu dostawczego (81,8%). Odnotowano również spadki, które dotyczyły specjalności (wg

najbardziej kumulatywnych): technik prac biurowych (spadek o 3,2%), kierowca samochodu ciężarowego (6,5%), przedstawiciel handlowy (21,0%) czy telemarketer (85,5%).

W rankingu zawodów i specjalności zestawionych według malejącej liczby wolnych miejsc pracy zgłoszonych w I półroczu 2016 r. pojawiły się takie zawody jak: sprzedawca (popyt skupiony głównie w powiatach: dębickim, jarosławskim, Rzeszowie i Tarnobrzegu), technik prac biurowych (Rzeszów, Mielec; subsydia pow. 80%) czy przedstawiciel handlowy (z przewagą ofert w Rzeszowie). Warto przy tym zaznaczyć, iż w żadnym z zawodów na topie (pierwsza 24 – tka) pod względem ilości napływu ofert nie istnieje powiązanie z wykształceniem wyższym. Dla specjalistów czy menedżerów wyższego szczebla proces rekrutacji następuje poza publicznym pośrednictwem pracy. Zjawisko to w połączeniu z niskim poziomem bezrobocia absolwentów po wykształceniu wyższym nie świadczy o braku zapotrzebowania na tego typu specjalności. Ponadto, tam gdzie odnotowano znaczny napływ bezrobotnych – często następowały kumulacje ofert, co oznacza znaczny stopień adekwatności pomiędzy zawodami notującymi wysoki poziom napływu ofert, a profesjami charakteryzującymi się wysokim poziomem bezrobocia. Może to wynikać z braku możliwości spełnienia przez bezrobotnych wymogów pracodawców. Często spełnienie tych oczekiwań zależy od posiadania umiejętności z zakresu kilku specjalności. Takie potrzeby zgłaszają często pracodawcy prywatni. Dotyczy to również specjalności po studiach wyższych, gdzie łączenie umiejętności może dotyczyć posiadania odpowiedniego zasobu wiedzy z różnych dziedzin i umiejętności jej praktycznego zastosowania. Sprowadzając analizę do poziomu zawodów według grup elementarnych, okazuje się, iż najwyższy udział w strukturze wszystkich ofert pracy kumulował się w przypadku specjalności: sprzedawca, robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, magazynier, pomocniczy robotnik budowlany i kierowca samochodu ciężarowego.

Liczba wolnych miejsc pracy w końcu I półroczu 2016 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty ogółem	W tym subsydiowane	Udział danego zawodu do ogółu (w %)	w tym udział ofert subsydiowanych (w %)
1	Sprzedawca	3 099	2 109	8,1	68,1
2	Robotnik gospodarczy	2 481	2 212	6,5	89,2
3	Technik prac biurowych	1 324	1 170	3,5	88,4
4	Magazynier	1 027	500	2,7	48,7
5	Pomocniczy robotnik budowlany	859	375	2,2	43,7
6	Kierowca samochodu ciężarowego	821	111	2,1	13,5
7	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	723	612	1,9	84,6
8	Pomoc kuchenna	643	431	1,7	67,0
9	Spawacz	571	75	1,5	13,1
10	Kucharz	560	261	1,5	46,6
11	Przedstawiciel handlowy	558	101	1,5	18,1
12	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	470	29	1,2	6,2

13	Sprzątaczką biurową	449	217	1,2	48,3
14	Kierowca samochodu dostawczego	429	176	1,1	41,0
15	Kelner	423	223	1,1	52,7
16	Doradca klienta	379	124	1,0	32,7
17	Kasjer handlowy	369	143	1,0	38,8
18	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	360	10	0,9	2,8
19	Fryzjer	349	215	0,9	61,6
20	Szwaczka maszynowa	338	17	0,9	5,0
21	Ślusarz	331	141	0,9	42,6
22	Mechanik pojazdów samochodowych	320	183	0,8	57,2
23	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	308	92	0,8	29,9
24	Zbrojarz	300	9	0,8	3,0

ROZDZIAŁ 2.2 POZIOM I RODZAJ SUBSYDIÓW

Kolejnym zagadnieniem prowadzącym do oszacowania rzeczywistego popytu jest poziom subsydiarności, charakteryzujący oferty w wielu specjalnościach, które zostały zgłoszone do publicznego pośrednictwa pracy. W przypadku niektórych zawodów – jest on bardzo wysoki. Są to następujące (w kumulacyjnych kategoriach): robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik prac biurowych, pracownik kancelaryjny, technik administracji, asystent do spraw księgowości i sekretarka. Niski poziom subsydiów odnotowano w transporcie i handlu.

Dominującym miejscem pracy wśród subsydiowanych form zatrudnienia jest robotnik gospodarczy, a każdy wniosek traktowany jest jak oferta pracy, dlatego można tutaj mówić o silnej korelacji między popytem na ten zawód – a finansowanym zatrudnieniem w ramach robót publicznych. Fakt ten potwierdzają dane wskazując na 89,2% popytu subsydiowanego. Klasyfikacja poniższych ofert pracy wskazuje zawody, na które odnotowano wzrost popytu wśród pracodawców zainteresowanych wsparciem finansowym.

Subsydiowany popyt na pracę w I półroczu 2016 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Subsydiowane miejsca pracy	Udział (w %) do ogółu subsydiowanych ofert pracy dla danego zawodu
1	Robotnik gospodarczy	2 212	89,2
2	Sprzedawca	2 109	68,1
3	Technik prac biurowych	1 170	88,4
4	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	612	84,6
5	Magazynier	500	48,7
6	Pomoc kuchenna	431	67,0
7	Pomocniczy robotnik budowlany	375	43,7

8	Pracownik kancelaryjny	269	98,2
9	Kucharz	261	46,6
10	Kelner	223	52,7
11	Technik administracji	218	93,2
12	Sprzątaczką biurową	217	48,3
13	Fryzjer	215	61,6
14	Asystent do spraw księgowości	206	89,6
15	Sekretarka	205	92,3
16	Mechanik pojazdów samochodowych	183	57,2
17	Kierowca samochodu dostawczego	176	41,0
18	Kasjer handlowy	143	38,8
19	Ślusarz	141	42,6
20	Stolarz	132	48,9
21	Barman	127	60,2
22	Kosmetyczka	125	79,6
23	Doradca klienta	124	32,7
24	Księgowy	123	61,2
25	Fizjoterapeuta	118	78,1
26	Kierowca samochodu ciężarowego	111	13,5

ROZDZIAŁ 3. ANALIZA BEZROBOCIA WG PKD OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY

Na koniec I półrocza 2016 r. najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pracujące w sekcji przetwórstwa przemysłowego, handlu i budownictwa. Sektory „PHB” skupiały również największą ilość ofert w publicznym pośrednictwie pracy (50,7%). Wskazane rodzaje przemysłu czy działalności gospodarczej również i przed rokiem (I półrocze 2015 r.) stanowiły trzon bezrobocia. Ponadto skupiały największą ilość ofert pracy. Sekcje polskiej klasyfikacji działalności (PKD) generujące najwięcej miejsc pracy pokrywają się z sekcjami notującymi największą liczbę bezrobotnych na koniec analizowanego okresu. Najlepszym przykładem są tu powyżej wymienione trzy sekcje.

W żadnym sektorze liczba ofert pracy nie przewyższała liczby bezrobotnych. Sytuację zbliżoną do najbardziej korzystnej z punktu widzenia zarejestrowanych bezrobotnych (czyli taką gdzie liczba dostępnych ofert pracy w przybliżeniu odpowiada ilości bezrobotnych) można było odnotować w następujących działach gospodarki narodowej: administracji publicznej, transporcie, działalności profesjonalnej naukowej i technicznej oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej.

Szczegółowo strukturę bezrobocia wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w zależności od liczby rejestrujących się bezrobotnych zaprezentowano poniżej. Zdecydowanie najwyższy udział zarówno po stronie popytowej – jak i podażowej, stanowi sektor przetwórstwa przemysłowego, a następnie handlu (hurtowego i detalicznego łącznie z naprawami pojazdów jedno – i dwu śladowych). Najwyższy udział popytu subsydiowanego odnotowuje się w: administracji publicznej (94,0%), opiece zdrowotnej (85,9%), działalności związanej z kulturą rozrywką i rekreacją (84,3%), edukacji (77,2%) i działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (72,3%).

Bezrobotni oraz oferty według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w okresie I półrocza 2016 r.

Poszczególne sekcje PKD	Napływ	Udział (%)	Stan	Udział (%)	Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	Udział do ogółu bezrobotnych (%)	oferty ogółem	Udział (%)	oferty subsydiowane	udział subsydiów do ogółu (%)	udział subsydiowanych do subsydiów ogółem (%)
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 781	3,0	2 794	3,2	1 264	3,0	445	1,2	237	53,3	1,2
Górnictwo i wydobywanie	149	0,3	245	0,3	122	0,3	42	0,1	15	35,7	0,1
Przetwórstwo przemysłowe	10 473	17,8	17 853	20,2	9 330	22,2	7 090	18,5	2 634	37,2	13,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	113	0,2	226	0,3	97	0,2	55	0,1	37	67,3	0,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	441	0,7	751	0,8	390	0,9	399	1,0	259	64,9	1,3
Budownictwo	7 133	12,1	10 242	11,6	4 792	11,4	4 521	11,8	1 460	32,3	7,5
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10 616	18,0	17 440	19,7	8 636	20,6	7 843	20,4	4 426	56,4	22,7
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2 067	3,5	3 188	3,6	1 544	3,7	1 651	4,3	862	52,2	4,4
Transport i gospodarka magazynowa	2 003	3,4	2 608	3,0	1 134	2,7	1 775	4,6	540	30,4	2,8
Informacja i komunikacja	537	0,9	661	0,7	254	0,6	506	1,3	197	38,9	1,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	715	1,2	1 093	1,2	496	1,2	441	1,1	215	48,8	1,1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	301	0,5	605	0,7	339	0,8	206	0,5	149	72,3	0,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 094	3,5	2 526	2,9	984	2,3	1 970	5,1	880	44,7	4,5
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3 866	6,6	4 332	4,9	1 666	4,0	2 757	7,2	292	10,6	1,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2 684	4,5	4 579	5,2	2 560	6,1	3 729	9,7	3 504	94,0	18,0
Edukacja	1 771	3,0	2 746	3,1	1 276	3,0	1 217	3,2	940	77,2	4,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 634	2,8	2 266	2,6	1 107	2,6	1 818	4,7	1 562	85,9	8,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	655	1,1	789	0,9	341	0,8	542	1,4	457	84,3	2,3
Pozostała działalność usługowa	3 221	5,5	5 170	5,9	2 608	6,2	1 343	3,5	845	62,9	4,3
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1 310	2,2	1 492	1,7	559	1,3	3	0,0	0	0,0	0,0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	3	0,0	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	---	0,0
Działalność niezidentyfikowana	5 445	9,2	6 750	7,6	2 448	5,8	0	0,0	0	---	0,0
Razem	58 992	100,0	88 357	100,0	41 947	100,0	38 353	100,0	19 511	50,9	100,0

ROZDZIAŁ 4. DEFINICJE I WSKAŹNIKI STOSOWANE W ANALIZIE ZAWODÓW

Proces konstrukcji rankingów można podzielić na trzy etapy: przygotowanie bazy danych, kalkulację mierników i identyfikację zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych.

WYBÓR GRUP ZAWODÓW DO ANALIZY

Procedura wyboru grup zawodów do analiz opierała się na kalkulacji **WSKAŹNIKA STRUKTURY SUMY BEZROBOTNYCH I OFERT PRACY** (WS_t^k). Miernik ten wyliczany jest jako iloraz sumy przeciętnej liczby bezrobotnych i ofert pracy w danej elementarnej grupie zawodów do sumy przeciętnej liczby bezrobotnych i ofert pracy ogółem w danym okresie sprawozdawczym:

$$WS_t^k = \frac{\bar{B}_t^k + \bar{O}_t^k}{\bar{B}_t + \bar{O}_t}$$

gdzie:

$$\bar{B}_t^k = \frac{\sum_{m=1}^n B_m^k}{n}, \bar{O}_t^k = O_{t-1}^k + \frac{NO_t^k}{n}$$

- \bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
- \bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t,
- B_m^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec miesiąca m,
- O_t^k – liczba ofert pracy w grupie zawodów k na koniec okresu t,
- NO_t^k – napływ ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t,
- n – liczba miesięcy (m) w okresie t.

Analizowany wskaźnik struktury informuje jaką część łącznej liczby bezrobotnych oraz ofert pracy stanowi suma bezrobotnych i ofert pracy w danej grupie zawodów – dla danego okresu sprawozdawczego. **Jeżeli wartość wskaźnika nie przekracza 10% - zawód może zostać pominięty.** Zastosowanie powyższego warunku pozwala na wyłączenie z analizy elementarnych grup zawodów, które są nieistotne z punktu widzenia analizowanego rynku pracy tj. takich grup zawodów, dla których liczba bezrobotnych i ofert pracy jest relatywnie niska. Chociaż w otrzymanych danych statystycznych – zawody takie zostały zawarte (dla zachowania określonego porządku logicznego) – raport ich nie zawiera, ponieważ profesje te nie są charakterystyczne ani dla gospodarki regionu, ani dla szkolnictwa czy kumulacji bezrobocia.

Kalkulacja mierników

Mierniki stosowane w monitoringu do określenia deficytu bądź nadwyżki

Nazwa i wzór wskaźnika	Sposób interpretacji
<p>WSKAŹNIK DOSTĘPNOŚCI OFERTY PRACY</p> $B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$	<p>Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość miernika – tym dostępność niższa.</p> <p>\bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k, w okresie t.</p> <p>\bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k, w okresie t.</p> <p>Miernik przyjmuje wartości z przedziału $<0, +\infty$.</p> <p>$B/O_t^k = 0$ – brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.</p> <p>$B/O_t^k < 1$ – przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.</p> <p>$B/O_t^k = 1$ – każdy bezrobotny w danej elementarnej grupie zawodów ma szansę znaleźć pracę. Przeciętna liczba dostępnych ofert pracy jest równa przeciętnej liczbie bezrobotnych w grupie zawodów k. Grupę zawodów k można traktować jako zrównoważoną.</p> <p>$B/O_t^k > 1$ – dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.</p> <p>Brak wartości – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów k jest maksymalnie nadwyżkowa.</p>

<p>WSKAŹNIK DŁUGOTRWALEGO BEZROBOCIA</p> $WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$	<p>Wartość miernika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość miernika, tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w zawodzie k, na koniec okresu t. B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, na koniec okresu t. Przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny z elementarnej grupy zawodów k jest osobą długotrwale bezrobotną).</p>
<p>WSKAŹNIK PŁYNNOCI BEZROBOTNYCH</p> $WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$	<p>Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k, w okresie t. NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k, w okresie t. $WPB_t^k < 1$ – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. $WPB_t^k = 1$ – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie. $WPB_t^k > 1$ – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k. Brak wartości – napływ jest równy zeru.</p>

Identyfikacja grup elementarnych zawodów deficytowych i nadwyżkowych następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki.

ZAWODY DEFICYTOWE charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy, niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo konieczne jest, aby odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być mu równym) w danym okresie sprawozdawczym. Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za deficytową w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że określona grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

ZAWODY MAKSYMALNIE DEFICYTOWE wyróżniają się brakiem bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero. Ponadto muszą być spełnione pozostałe dwa konieczne warunki (tak jak w przypadku grup zawodów deficytowych).

ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo konieczne jest, aby odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być mu równym) w danym okresie sprawozdawczym. Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, aby daną grupę zawodów uznać za zrównoważoną w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że określona grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

ZAWODY NADWYŻKOWE odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany (Me) oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za nadwyżkową w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że dana grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

ZAWODY MAKSYMALNIE NADWYŻKOWE to takie, dla których w danym okresie sprawozdawczym nie występują żadne oferty pracy, tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (nie można obliczyć wartości wskaźnika z powodu dzielenia przez zero). Ponadto, muszą być spełnione pozostałe dwa warunki konieczne (tak jak w przypadku grup zawodów nadwyżkowych).

Należy również przypomnieć, iż wybór zawodu bezrobotnych następuje poprzez „kod zawodu do statystyk”, natomiast w ofertach pracy zawód kodowany jest według stanowiska pracy. Zawody, które nie spełniają warunków zawartych w zestawieniu poniżej – nie podlegają dalszej analizie.

Klasyfikacja grup zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Grupy zawodów	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
maksymalnie deficytowe	$B/O_t^k = 0$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$
maksymalnie nadwyżkowe	$B/O_t^k = \text{brak wartości}$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Me – Mediana czyli wartość środkowa – 50% obserwacji ma wartość mniejszą, a 50% większą.

ROZDZIAŁ 5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH, NADWYŻKOWYCH I BĘDĄCYCH W RÓWNOWADZE

Analizując poszczególne zawody pod względem wielkości wskaźników, wyróżniono zawody nadwyżkowe, deficytowe i wykazujące równowagę na rynku pracy zgodnie z metodą zawartą w poprzednim rozdziale. Następnie profesje te zostały spolaryzowane dodatkowo poprzez relacje do wyodrębnionego na określonym pułapie, rejestrowanym w miesiącach półrocza i odpowiednio uśrednionym popycie na pracowników – co pozwoliło na wyłonienie bardziej charakterystycznych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy zawodów i wskazanie ich w postaci rankingu – w poniższych zestawieniach. Warunkiem umieszczenia zawodu w tabelach było założenie, że musi się on charakteryzować **średniomiesięcznym napływem ofert na poziomie co najmniej powyżej 2** – tak, aby wyeliminować te zawody, które są nieistotne dla uzyskania obrazu sytuacji na rynku pracy. Przykładem może być ładowacz nieczystości płynnych – przy średniej nieco powyżej 1 oferty pracy i braku zarejestrowanych bezrobotnych został zaklasyfikowany do zawodów maksymalnie deficytowych.

Wychodzimy z założenia, że oprócz trzech istotnych wskaźników, przyjętych co do ścisłego określenia zapotrzebowania na zawody i specjalności – równie istotne wydają się być kwestie reprezentatywności danego zawodu, możliwe do uchwycenia w postaci zgłoszonego popytu. Należy zaznaczyć, że dopiero zapotrzebowanie na określone specjalności w powiązaniu ze specyfiką regionalnej gospodarki może dać pełny obraz rzeczywistego zróżnicowania struktury zawodowo – kwalifikacyjnej, jak również ma możliwość zdefiniować możliwości jej rozwoju

w przyszłości. Aby chociaż w części przedstawić odpowiednio kumulatywne kategorie, w zestawieniach umieszczono głównie takie profesje, które poza określonym deficytem lub nadwyżką – odnotowały bardzo duży tzw. średni miesięczny napływ wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Niską liczbę bezrobotnych przypadających na jedna ofertę pracy odnotowano w zawodach: inwentaryzator, agent sprzedaży bezpośredniej, doradca finansowy, kierowca ciągnika siodłowego, operator maszyn i urządzeń metalurgicznych i monter stolarki budowlanej. W zestawieniu poniżej pojawiło się również kilka możliwych do wymienienia zawodów deficytowych tj.: lakiernik proszkowy, elektryk budowlany, operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych, technolog – programista obrabiarek CNC (sterowanych numerycznie)².

Zawody deficytowe w województwie podkarpackim w I półroczu 2016 roku

Kod zawodu	specjalność	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów	wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych	Deficyt/równowaga/nadwyżka*	Wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy
ZAWODY WYKAZUJĄCE DEFICYT NA RYNKU PRACY								
432102	Inwentaryzator	21,5000	110,8333	0,1940	55,0000	1,0833	deficyt	0,0011745058
241202	Doradca finansowy	32,3333	64,1667	0,5039	40,0000	1,0667	deficyt	0,0008564721
411003	Pracownik kancelaryjny	28,0000	49,8333	0,5619	60,0000	1,0000	deficyt	0,0006907988
962201	Pracownik prac dorywczych	32,8333	44,6667	0,7351	55,1724	1,0645	deficyt	0,0006878403
962106	Kolporter	10,1667	58,0000	0,1753	25,0000	1,3636	deficyt	0,0006050036
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	10,5000	41,0000	0,2561	40,0000	1,1667	deficyt	0,0004570810
333105	Spedytor	13,6667	31,3333	0,4362	45,4545	1,5714	deficyt	0,0003993912
932903	Liczarz	4,3333	35,0000	0,1238	33,3333	1,3333	deficyt	0,0003490974
332201	Ekspozytor towarów (merchandiser)	10,3333	25,3333	0,4079	44,4444	1,2727	deficyt	0,0003165545
951002	Dystrybutor ulotek	7,1667	19,1667	0,3739	25,0000	1,7778	deficyt	0,0002337178
516903	Hostessa	7,8333	16,3333	0,4796	37,5000	1,0000	deficyt	0,0002144878
422701	Ankieter	6,6667	12,6667	0,5263	60,0000	1,2500	deficyt	0,0001715903
713202	Lakiernik proszkowy	8,8333	10,0000	0,8833	42,8571	1,7273	deficyt	0,0001671526
961202	Sortowacz odpadów komunalnych	1,5000	11,8333	0,1268	0,0000	1,0000	deficyt	0,0001183381
332301	Agent do spraw zakupów	1,8333	6,5000	0,2821	0,0000	2,0000	deficyt	0,0000739613
214925	Specjalista do spraw pakowania i opakowań	0,3333	6,8333	0,0488		1,0000	deficyt	0,0000636067
333302	Pracownik agencji pracy tymczasowej	0,3333	6,8333	0,0488			deficyt	0,0000636067
741104	Elektryk budowlany	1,5000	5,1667	0,2903	0,0000	1,0000	deficyt	0,0000591691

² Por. zastrzeżenia zawarte na koniec rankingu.

814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	1,8333	4,8333	0,3793	0,0000	1,0000	deficyt	0,0000591691
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	0,8333	5,3333	0,1563			deficyt	0,0000547314
214931	Technolog – programista obrabiarek	2,3333	3,8333	0,6087	0,0000	1,0000	deficyt	0,0000547314
441101	Pomocnik biblioteczny	0,3333	5,1667	0,0645		1,5000	deficyt	0,0000488145
711190	Pozostali monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0,5000	4,1667	0,1200		1,5000	deficyt	0,0000414183

Na podstawie porównania danych z okresów I półrocza 2015 r. i I półrocza 2016 r. można wyciągnąć wnioski o zmianach występujących w zawodach deficytowych. Sama liczba zawodów deficytowych wzrosła ponad dwukrotnie – co w zestawieniu z ogólnie nieznaczną ilością ofert pracy (największa liczba ofert w zawodach deficytowych to średnio w półroczu 111 ofert, w przypadku inwentaryzatora) – co nie dowodzi poprawy sytuacji na rynku pracy. Kilkunastoletnie obserwacje każą mówić o następującym w pewnym sensie trwałym deficycie w przypadku niektórych zawodów na rynku pracy w województwie podkarpackim. Dotyczy to zwłaszcza profesji związanych z: inteligentnymi technologiami, medycyną, handlem i usługami finansowymi, transportem, budownictwem i niektórymi pracami prostymi. W stosunku do I półrocza 2015 r. powtórzył się zawód technolog – programista obrabiarek sterowanych numerycznie oraz doradca finansowy³.

Wśród zawodów i specjalności analizowano również zawody maksymalnie deficytowe, w których średnia miesięczna liczby ofert mieści się w przedziale powyżej 2, przy jednoczesnym braku osób bezrobotnych w rejestrach PUP. Poza lekarzem – specjalistą ortopedii i traumatologii narządów ruchu (zawód deficytowy) – maksymalnie deficytowymi okazały się być z dziedziny nauk medycznych: lekarz - specjalista anestezjologii i intensywnej terapii, lekarz - specjalista chirurgii ogólnej, lekarz - specjalista medycyny ratunkowej, lekarz - specjalista psychiatrii, lekarz - specjalista rehabilitacji medycznej. Zapotrzebowanie dotyczyło również pielęgniarek w specjalnościach: pielęgniarki - specjalistki pielęgniarstwa opieki długoterminowej, pielęgniarki – specjalistki pielęgniarstwa w ochronie zdrowia pracujących oraz specjalista do spraw zdrowia środowiskowego.

³ Trwały deficyt pracowników może mieć podobne przyczyny jak trwała nadwyżka bezrobotnych. Niedostosowanie kwalifikacji zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do potrzeb pracodawców (lub braku posiadania aktualnych umiejętności wymaganych w danym zawodzie) może być przyczyną mniejszej zmienności struktury zawodowo - kwalifikacyjnej w czasie. Na powyższy proces może się nakładać brak chęci pracowników do podjęcia zatrudnienia w stosunku do oferowanych warunków płacowych, co może być przyczyną wzrostu deficytu na te specjalności w dłuższym okresie czasu.

Warto wspomnieć, że ponadto maksymalnie nadwyżkowe zostały określone specjalności z dziedziny: inteligentnych technologii (tester systemów IT, projektant/ architekt systemów IT, Operator CAD i Operator DTP) oraz profesje dotyczące pracy w handlu i w usługach finansowych (kierownik działu w handlu hurtowym, doradca do spraw rynku nieruchomości).

Na dynamicznym rynku pracy trwała równowaga pomiędzy napływem ofert i dostępnością siły roboczej – jest stanem trudnym czy wręcz niemożliwym do osiągnięcia. Jest to bardziej pewien konstrukt teoretyczny – niż stan faktyczny. Dlatego niełatwo o wskazanie tu jakichkolwiek podobieństw.

Ranking zawodów w równowadze, porównywany do analogicznego okresu ubr. – różni się znacznie. Wobec ubiegłego półrocza w rankingu zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy pojawiły się zawody zupełnie inne, niż te umieszczone w poprzednim półroczu. Przegląd zawodów wykazujących równowagę nie daje się sklasyfikować ze względu na rodzaj wykonywanej pracy (*stricte* fizycznej czy umysłowej) i nie wykazuje analogii do statystyk z I półrocza 2015 r. Ponadto realizując konsekwentnie założenie o włączeniu do analizy tylko tych zawodów, gdzie odnotowano więcej niż średnio w półroczu 2 oferty, należy odnotować, że w przypadku zawodów zrównoważonych – nie wystąpiły takie profesje. We wszystkich odnotowano średnio mniej niż 2 oferty pracy w półroczu. Założenie to pozostaje niezbyt wygórowanym, dlatego zawody wymienione w poniższym zestawieniu mają charakter tylko poglądowy.

Przykładowe zawody wykazujące równowagę w województwie podkarpackim w I półroczu 2016 roku

Kod zawodu	specjalność	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów	wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych	Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*	Wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy
ZAWODY WYKAZUJĄCE RÓWNOWAGĘ NA RYNKU PRACY								
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	73,0000	73,1667	0,9977	43,9394	1,1282	równowaga	0,0012972816
813134	Operator urządzeń przemysłu chemicznego*	11,8333	10,8333	1,0923	33,3333	2,0000	równowaga	0,0002011748
334101	Kierownik biura	5,6667	5,6667	1,0000	16,6667	1,1667	równowaga	0,0001005874
511301	Pilot wycieczek	5,0000	5,0000	1,0000	40,0000	1,2500	równowaga	0,0000887536
334304	Asystent zarządu	4,5000	4,3333	1,0385	50,0000	2,0000	równowaga	0,0000783990
531107	Opiekunka w żłobku / klubie dziecięcym	3,1667	3,3333	0,9500	50,0000	1,0000	równowaga	0,0000576898
441403	Technik archiwista*	2,5000	2,5000	1,0000	50,0000	1,0000	równowaga	0,0000443768

Zawody nadwyżkowe, a więc jedno z najbardziej niepokojących zjawisk na rynku pracy, na przestrzeni kilkunastu lat wykazują zaskakujące podobieństwo. Również tutaj odnotowano zawody, które były obecne w rankingu dla I półrocza 2015 r.

Oznacza to, że sytuacja na rynku pracy dla wielu zawodów ma charakter statyczny. Świadczy to również o strukturalnych problemach rynku pracy. Oczywiście – są to jedynie interpretacje oparte na statystyce – a zatem niedoskonałe. Nie uwzględniają one chociażby nielegalnego zatrudnienia części bezrobotnych, jak również bierności wielu z nich (z powodu np. korzystania z pomocy społecznej, opieki nad dziećmi i osobami zależnymi, dysponowania środkami finansowymi transferowanymi do regionu z zagranicy przez członków rodzin). Dlatego też część zawodów nadwyżkowych w okresie ogólnej tendencji spadkowej – charakteryzuje się również ograniczeniem liczby bezrobotnych – w ujęciu dynamicznym. Zawodami nadwyżkowymi wykazującymi od lat ponadprzeciętną kumulację bezrobotnych są: sprzedawca, kucharz, ślusarz, krawiec, technik ekonomista, murarz, pomocniczy robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, technik mechanik, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, specjalista administracji publicznej, cukiernik, technik żywienia i gospodarstwa domowego, ekonomista, tokarz w metalu, magazynier, mechanik samochodów osobowych, sprzątaczką biurowa, technik prac biurowych, szwaczka ręczna, technik budownictwa, kelner, piekarz, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym, stolarz, technik handlowiec, technik rolnik czy pedagog. Jednocześnie – na niektóre z tych profesji jest popyt na rynku. Przyczyną braku realizacji zapotrzebowania pracodawców przez osoby zarejestrowane w PUP może być w niektórych przypadkach dezaktualizacja kwalifikacji lub niechęć do podjęcia zatrudnienia, wynikająca z różnych przyczyn.

Zawody nadwyżkowe w województwie podkarpackim w I półroczu 2016 r.

Kod zawodu	specjalność	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów	wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych	Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*	Wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy
ZAWODY WYKAZUJĄCE NADWYŻKĘ NA RYNKU PRACY								
431101	Asystent do spraw księgowości	196,3333	42,5000	4,6196	64,9485	0,9720	nadwyżka	0,0021197315
753202	Krojczy	71,1667	13,3333	5,3375	61,1940	0,8974	nadwyżka	0,0007499678
422603	Rejestratorka medyczna	44,6667	12,6667	3,5263	75,6098	0,9615	nadwyżka	0,0005088539
732290	Pozostali drukarze	21,3333	5,5000	3,8788	73,6842	0,9500	nadwyżka	0,0002381555
816029	Operator urządzeń do przetwórstwa owocowo-warzywnego	189,8333	5,0000	37,9667	73,7705	0,9783	nadwyżka	0,0017292158
752308	Szlifierz materiałów drzewnych	27,5000	3,5000	7,8571	65,5172	0,8462	nadwyżka	0,0002751361
816012	Operator urządzeń do produkcji pieczywa	13,3333	3,5000	3,8095	75,0000	0,6250	nadwyżka	0,0001494019
241307	Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	7,1667	3,3333	2,1500	71,4286	0,7500	nadwyżka	0,0000931913

251290	Pozostali specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	12,5000	3,1667	3,9474	61,5385	0,7778	nadwyżka	0,0001390473
341204	Opiekunka środowiskowa*	49,5000	3,0000	16,5000	60,8696	0,8788	nadwyżka	0,0004659563
541317	Pracownik obsługi monitoringu	3,6667	2,6667	1,3750	100,0000	0,6667	nadwyżka	0,0000562106
931202	Kopacz	34,0000	2,5000	13,6000	84,3750	0,9444	nadwyżka	0,0003239506
742203	Monter sieci telekomunikacyjnych	23,1667	2,5000	9,2667	65,0000	0,9412	nadwyżka	0,0002278009
313208	Operator urządzeń oczyszczania ścieków	8,0000	1,6667	4,8000	75,0000	0,7500	nadwyżka	0,0000857951
112017	Prezes	20,1667	1,5000	13,4444	65,0000	0,8571	nadwyżka	0,0001922994
541312	Strażnik gminny /miejski	5,5000	1,5000	3,6667	80,0000	0,8000	nadwyżka	0,0000621275
814390	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	5,3333	1,5000	3,5556	83,3333	0,5000	nadwyżka	0,0000606483
814205	Operator urządzeń do cięcia folii i płyt	4,3333	1,5000	2,8889	75,0000	0,5000	nadwyżka	0,0000517729
432303	Ekspedytor	28,3333	1,1667	24,2857	64,2857	0,8235	nadwyżka	0,0002618231
313104	Elektroenergetyk pomiarów i zabezpieczeń	17,1667	1,1667	14,7143	66,6667	0,7000	nadwyżka	0,0001627149
911204	Pomoc laboratoryjna	12,8333	1,1667	11,0000	61,5385	0,8750	nadwyżka	0,0001242550
732107	Montażysta reprodukcyjny	3,6667	1,1667	3,1429	100,0000	0,6667	nadwyżka	0,0000428976
432104	Pracownik punktu skupu	18,0000	1,0000	18,0000	75,0000	0,6000	nadwyżka	0,0001686318
112008	Dyrektor handlowy	6,6667	1,0000	6,6667	71,4286	0,8333	nadwyżka	0,0000680444
722101	Kowal*	36,3333	0,8333	43,6000	62,8571	0,9286	nadwyżka	0,0003298675
812114	Operator urządzeń walcowni	8,6667	0,6667	13,0000	66,6667	0,8889	nadwyżka	0,0000828367
234115	Nauczyciel przyrody w szkole podstawowej	7,5000	0,6667	11,2500	75,0000	0,6000	nadwyżka	0,0000724821
311202	Laborant budowlany	4,0000	0,6667	6,0000	100,0000	0,0000	nadwyżka	0,0000414183
815201	Operator maszyn dziewiarskich	11,5000	0,5000	23,0000	69,2308	0,5000	nadwyżka	0,0001065043
815701	Operator urządzeń do prania, prasowania i chemicznego czyszczenia tekstyliów	6,1667	0,5000	12,3333	66,6667	0,5000	nadwyżka	0,0000591691
834106	Operator maszyn ogrodniczych	3,3333	0,5000	6,6667	75,0000	0,5000	nadwyżka	0,0000340222
962905	Szatniarz	13,6667	0,3333	41,0000	85,7143	0,7143	nadwyżka	0,0001242550
741190	Pozostali elektrycy budowlani i pokrewni	6,3333	0,3333	19,0000	66,6667	0,5000	nadwyżka	0,0000591691

313209	Operator urządzeń uzdatniania i demineralizacji wody	2,8333	0,3333	8,5000	66,6667	0,0000	nadwyżka	0,0000281053
312304	Mistrz produkcji w budownictwie ogólnym	89,6667	0,1667	538,0000	68,2353	0,9796	nadwyżka	0,0007973031
262203	Bibliotekoznawca	26,3333	0,1667	158,0000	80,7692	0,8000	nadwyżka	0,0002351970
312301	Mistrz produkcji w budownictwie drogowym	11,8333	0,1667	71,0000	75,0000	0,8750	nadwyżka	0,0001065043
818102	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	10,0000	0,1667	60,0000	77,7778	0,8000	nadwyżka	0,0000902328
233090	Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	7,5000	0,1667	45,0000	71,4286	0,5000	nadwyżka	0,0000680444
311925	Technik technologii szkła*	7,5000	0,1667	45,0000	75,0000	0,7500	nadwyżka	0,0000680444
713303	Kominiarz*	6,8333	0,1667	41,0000	71,4286	0,8000	nadwyżka	0,0000621275
252290	Pozostali administratorzy systemów komputerowych	6,0000	0,1667	36,0000	66,6667	0,0000	nadwyżka	0,0000547314
241308	Specjalista do spraw ubezpieczeń społecznych	4,8333	0,1667	29,0000	66,6667	0,8000	nadwyżka	0,0000443768
251990	Pozostali analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	3,8333	0,1667	23,0000	80,0000	0,5000	nadwyżka	0,0000355014
314203	Technik hodowca koni*	2,5000	0,1667	15,0000	66,6667	0,0000	nadwyżka	0,0000236676
751102	Jelciarz	2,1667	0,1667	13,0000	100,0000	0,0000	nadwyżka	0,0000207092
112006	Dyrektor finansowy	1,8333	0,1667	11,0000	66,6667	0,6667	nadwyżka	0,0000177507
961290	Pozostali sortowacze odpadów	1,6667	0,1667	10,0000	100,0000	0,6667	nadwyżka	0,0000162715
817190	Pozostali operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	1,5000	0,1667	9,0000	100,0000	0,0000	nadwyżka	0,0000147923

Jak co roku charakter nadwyżkowy mają też wybrane zawody uzyskane w wyniku studiów wyższych (politolog, socjolog, historyk, kulturoznawca, ekonomista, pedagog i filolog języka nowożytnego) mimo szeroko profilowanych kierunków studiów oraz wysokiej aktywności i mobilności zawodowej osób wykształconych.

Zawody wykazujące maksymalną nadwyżkę w województwie podkarpackim w I półroczu 2016 r.

Kod zawodu	specjalność	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w danej gr. zawodów	Średniomiesięczna liczba ofert pracy w danej gr. zawodów	wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych	Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*	Wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy
ZAWODY WYKAZUJĄCE MAX. NADWYŻKĘ NA RYNKU PRACY								
422301	Operator centrali telefonicznej	63,3333	0,0000	---	66,6667	0,9688	max nadwyżka	0,0005621061
314411	Technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne	52,6667	0,0000	---	64,1509	0,7200	max nadwyżka	0,0004674356
731501	Formowacz wyrobów szklanych	50,8333	0,0000	---	74,5098	0,8636	max nadwyżka	0,0004511641
741216	Elektromonter taboru szynowego	37,5000	0,0000	---	64,1026	0,8421	max nadwyżka	0,0003328260
711103	Renowator zabytków architektury	30,1667	0,0000	---	65,5172	0,8000	max nadwyżka	0,0002677400
831205	Manewrowy	26,6667	0,0000	---	62,9630	0,9091	max nadwyżka	0,0002366762
314404	Technik technologii żywności - cukrownictwo	25,5000	0,0000	---	68,0000	0,8333	max nadwyżka	0,0002263217
312204	Mistrz produkcji w przemyśle elektronicznym	24,0000	0,0000	---	75,0000	0,9000	max nadwyżka	0,0002130086
333108	Technik spedytor*	15,3333	0,0000	---	66,6667	0,7500	max nadwyżka	0,0001360888
121902	Kierownik przedsiębiorstwa świadczącego usługi z zakresu obsługi biznesu	12,3333	0,0000	---	61,5385	0,5714	max nadwyżka	0,0001094628
721104	Modelarz odlewniczy*	12,1667	0,0000	---	63,6364	0,8889	max nadwyżka	0,0001079835
722302	Operator automatycznej linii obróbki skrawaniem	11,0000	0,0000	---	72,7273	0,6000	max nadwyżka	0,0000976289
812113	Operator urządzeń przygotowania wsadu	11,0000	0,0000	---	81,8182	0,6667	max nadwyżka	0,0000976289
712503	Szklarz budowlany	10,5000	0,0000	---	72,7273	0,3333	max nadwyżka	0,0000931913
541101	Strażak	8,8333	0,0000	---	77,7778	0,5000	max nadwyżka	0,0000783990
821103	Monter kotłów i armatury kotłowej	5,6667	0,0000	---	66,6667	0,6667	max nadwyżka	0,0000502937
541314	Funkcjonariusz straży ochrony kolei	5,5000	0,0000	---	75,0000	0,0000	max nadwyżka	0,0000488145
242210	Inspektor nadzoru bankowego	5,1667	0,0000	---	83,3333	0,5000	max nadwyżka	0,0000458560
731490	Pozostali ceramicy i pokrewni	4,8333	0,0000	---	83,3333	0,5000	max nadwyżka	0,0000428976
522101	Antykwariusz	4,6667	0,0000	---	80,0000	0,5000	max nadwyżka	0,0000414183
212090	Pozostali matematycy, aktuariusze i statystycy	4,3333	0,0000	---	80,0000	0,5000	max nadwyżka	0,0000384599

732206	Maszynista maszyn typograficznych	4,3333	0,0000	---	100,0000	0,8000	max nadwyżka	0,0000384599
753107	Modystka	4,1667	0,0000	---	100,0000	0,3333	max nadwyżka	0,0000369807
811402	Krajacz materiałów budowlanych	4,0000	0,0000	---	100,0000	0,0000	max nadwyżka	0,0000355014
335590	Pozostali policjanci	3,8333	0,0000	---	75,0000	0,8333	max nadwyżka	0,0000340222
264190	Pozostali literaci i inni autorzy tekstów	3,5000	0,0000	---	75,0000	0,0000	max nadwyżka	0,0000310638
812101	Ciągacz rur	3,1667	0,0000	---	75,0000	0,7500	max nadwyżka	0,0000281053
815102	Operator maszyn przędzalniczych	3,1667	0,0000	---	75,0000	0,0000	max nadwyżka	0,0000281053
312306	Mistrz produkcji w budownictwie wodnym	3,0000	0,0000	---	66,6667	0,5000	max nadwyżka	0,0000266261
515290	Pozostali pracownicy usług domowych	3,0000	0,0000	---	66,6667	0,5000	max nadwyżka	0,0000266261
741215	Elektromonter rozdzielni i podstacji trakcyjnych	3,0000	0,0000	---	66,6667	0,0000	max nadwyżka	0,0000266261
313103	Elektroenergetyk nastawni	2,6667	0,0000	---	66,6667	0,0000	max nadwyżka	0,0000236676
812103	Operator agregatów do obróbki cieplnej	2,6667	0,0000	---	66,6667	0,0000	max nadwyżka	0,0000236676
311704	Technik hutnik*	2,5000	0,0000	---	66,6667	0,0000	max nadwyżka	0,0000221884
134501	Dyrektor szkoły	2,1667	0,0000	---	66,6667	0,0000	max nadwyżka	0,0000192299
333106	Technik eksploatacji portów i terminali*	2,1667	0,0000	---	100,0000	0,7500	max nadwyżka	0,0000192299
352202	Operator urządzeń radiokomunikacyjnych	2,1667	0,0000	---	66,6667	0,0000	max nadwyżka	0,0000192299
962101	Bagażowy	2,1667	0,0000	---	66,6667	0,0000	max nadwyżka	0,0000192299
325507	Strażnik ochrony przyrody / środowiska	1,8333	0,0000	---	100,0000	0,5000	max nadwyżka	0,0000162715
723301	Mechanik / konserwator urządzeń do napełniania i opróżniania zbiorników	1,5000	0,0000	---	100,0000	0,5000	max nadwyżka	0,0000133130
813117	Operator urządzeń do produkcji materiałów półprzewodnikowych	0,8333	0,0000	---	100,0000	0,0000	max nadwyżka	0,0000073961
818107	Operator urządzeń do formowania wyrobów ogniotrwałych	0,8333	0,0000	---	100,0000	0,0000	max nadwyżka	0,0000073961

ROZDZIAŁ 6. ANALIZA ZAWODÓW POSZERZONA O OFERTY PRACY ZAMIESZCZONE W INTERNECIE

Po raz pierwszy Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został poszerzony o informacje dotyczące ofert pracy w Internecie. Ogólne zmiany metodologiczne w całości mają zostać wykorzystane w rocznej informacji, gdzie dodatkowo zostanie przeprowadzone przez powiatowe urzędy pracy badanie kwestionariuszowe wśród pracodawców. W informacji sygnałnej za I półrocze zostały ujęte tylko oferty pracy zamieszczane przez część agencji zatrudnienia i udostępnione w portalu „zielonej linii”.

Wśród wymienionych zawodów deficytowych z poprzednim rankingiem można znaleźć bardzo ograniczoną zależność. Rozbieżność pojawiała się bardzo często i dotyczyła zarówno zawodów deficytowych (zgodność tylko w przypadku doradców finansowych i inwestycyjnych) jak i zawodów zrównoważonych oraz nadwyżkowych.

Porównując natomiast do danych ze statystyki publicznej można zauważyć zbieżność deficytu w przypadku lekarzy specjalistów. Dowiadujemy się dodatkowo z analizy ofert w internecie, że szczególnie poszukiwani są przez portale lekarze specjaliści ze specjalizacją II stopnia (wg uprzedniego systemu specjalizacji) lub tytułem specjalisty (według nowego). Ponadto odnotowano zgodność w zakresie pracowników handlu i usług finansowych. Odnotowano rozbieżności po stronie zawodów zrównoważonych i nadwyżkowych, które dotyczyły np. kowali i operatorów pras kuźniczych, który zgodnie ze statystyką publiczną sklasyfikowano jako deficytowy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe woj. podkarpackiego poszerzone o oferty pracy zamieszczone na portalach internetowych za I półrocze 2016 roku*

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód deficytowy	Pomocnicy biblioteczni
		Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)
		Pośrednicy pracy i zatrudnienia
		Pracownicy świadczący usługi na ulicach
		Sekretarze prawni
		Ankieterzy
		Agenci sprzedaży bezpośredniej
		Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Doradcy finansowi i inwestycyjni
		Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Gońcy, bagażowi i pokrewni
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Kierownicy biura

NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii
		Kowale i operatorzy pras kuźniczych
		Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni
		Opiekunowie dziecięcy
		Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
		Konstruktorzy i krojczowie odzieży
		Operatorzy centrali telefonicznych
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni
		Strażacy
		Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

ROZDZIAŁ 7. PROGNOZOWANIE

Z danych dostępnych na portalu <http://www.prognozowaniezatrudnienia.pl> (Instytut Pracy i Spraw Socjalnych) wynika, że do 2017 roku w województwie podkarpackim może nastąpić wzrost liczby osób pracujących o 37,8 tys. ogółem. Ze stanu wyjściowego w 2013 r. (ostatni rok danych faktycznych) – 816,39 tys. osób do stanu prognozowanego – 854,22 tys. osób w 2017 roku. Stanowi to więcej o 4,6% w porównaniu do 2013 roku (2013=100%).

Sytuacja zatrudnieniowa nie jest jednolita – gdy spojrzymy na dostępne informacje na tle szerszego zakresu czasowego i przedmiotowego. Dopiero perspektywa długookresowa, w sensie zarówno danych historycznych jak i odpowiednio szerokiego okresu prognostycznego – pozwala na uchwycenie trendów, które można określić jako istotne. Dłuższy okres czasu pozwala na bardziej przestrzenną analizę, a nie na opis dwuwymiarowych wzrostów lub spadków w stosunku do wybranego punktu odniesienia dla danych rzeczywistych. Na zróżnicowanie sytuacji na rynku pracy ma również znaczny wpływ rodzaj poszczególnych grup zawodowych (rozpatrywanych wedle KZiS). Podczas gdy dla jednej grupy zawodów prognozuje się wzrost – dla innych profesji może nastąpić stagnacja lub wręcz spadek zapotrzebowania. Biorąc pod uwagę cały okres prognostyczny (do 2022 r.) dla województwa podkarpackiego w 4 grupach zawodów prognozowany jest wzrost. Największy dla specjalistów (grupa 2). Nieco mniejsze wzrosty mogą dotyczyć w kolejności: sektora usług (pracowników usług osobistych i sprzedawców), operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz techników (technicy i inny średni personel). Praktycznie na tym samym poziomie będzie pozostawało zapotrzebowanie w przypadku 2 grup zawodów tj. kadry kierowniczej (przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników – gdzie odnotowano mikronowe spadki w zakresie danych prognostycznych.

Znaczny spadek dotyczył będzie rolników, ogrodników, leśników i rybaków. Pozostałe spadki mogą być związane z pracownikami przy pracach prostych oraz bardziej wytonowane – dotyczyć grupy pracowników biurowych. Wzrost popytu może nastąpić w przypadku:

- **SPECJALISTÓW** (porównanie danych prognostycznych 2014 r. 126,54 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 144,28 tys. może nastąpić wzrost o 17,7 tys. pracowników),
- **PRACOWNIKÓW USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCÓW** (dane prognostyczne 2014 r. 116,39 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 123,71 tys. tj. wzrost o 7,32 tys. pracowników),
- **OPERATORÓW I MONTERÓW MASZYN I URZĄDZEŃ** (dane prognostyczne 2014 r. 95,98 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 103,17 tys. tj. wzrost o 7,19 tys. pracowników),
- **TECHNIKÓW I INNEGO ŚREDNIEGO PERSONELU** (dane prognostyczne 2014 r. 90,98 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 96,71 tys. tj. wzrost o 5,73 tys. pracowników).

Niewielki spadek może nastąpić wśród:

- **PRZEDSTAWICIELI WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSZYCH URZĘDNIKÓW I KIEROWNIKÓW** (dane prognostyczne 2014 r. 41,40 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 40,97 tys. tj. nieznaczny spadek o 0,43 tys. pracowników),
- **ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁOWYCH I RZEMIEŚNIKÓW** (dane prognostyczne 2014 r. 127,49 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 126,07 tys. tj. nieznaczny spadek o 1,42 tys. pracowników).

Znaczne spadki mogą być związane z:

- **ROLNIKAMI, OGRODNIKAMI, LEŚNIKAMI I RYBAKAMI** (dane prognostyczne 2014 r. 164,77 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 127,67 tys. tj. znaczny spadek o 37,1 tys. pracowników),

Pozostałe spadki mogą być związane z:

- **PRACOWNIKAMI PRZY PRACACH PROSTYCH** (dane prognostyczne 2014 r. 41,48 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 33,87 tys. tj. spadek o 7,61 tys. pracowników),
- **PRACOWNIKAMI BIUROWYMI** (dane prognostyczne 2014 r. 46,96 tys. – do danych prognostycznych 2022 r. 43,39 tys. tj. spadek o 3,57 tys. pracowników)⁴.

⁴ Źródło: [http://np.prognozowaniezatrudnienia.pl/prognoza-zatrudnienia-wyniki?scenarij\[scenariusz_makro\]=pos&scenarij\[scenariusz_zawodowy\]=posof\[scenariusz_zawodowy\]=pos](http://np.prognozowaniezatrudnienia.pl/prognoza-zatrudnienia-wyniki?scenarij[scenariusz_makro]=pos&scenarij[scenariusz_zawodowy]=posof[scenariusz_zawodowy]=pos). Warto zauważyć, że w prognozie długoterminowej – do 2022 roku, przyjmując za 100% ostatni rok danych rzeczywistych (2013 r.) przewiduje się dla województwa podkarpackiego również wzrost liczby pracujących o 30,8 tys. osób – z 816,39 tys. osób w 2013 r. do 847,15 tys. osób w 2022 r. Liczba osób pracujących może być wyższa o 3,8% niż w 2013 roku. Do 2022 roku w 6 tzw. „dużych” grupach zawodów (KZiS) prognozowany jest wzrost. Są to: specjaliści (grupa 2) – wzrost o 13,9%, technicy i inny średni personel (3) – 12,0%, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1) – 11,6%, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8) – 9,0%. Nieco niższy wzrost zatrudnienia może dotyczyć w tej długofalowej prognozie robotników przemysłowych i rzemieślników (7) – 4,8%. W grupie pracowników usług osobistych i sprzedawców (5) przewiduje się względną stabilizację liczby pracujących wobec nieznacznego wzrostu o 0,5%. Spadek liczby pracujących może nastąpić w 3 grupach. Są to: pracownicy przy pracach prostych (9) – spadek o 19,3%, pracownicy biurowi (4) – 7,6% oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6) – 5%. Z zestawienia danych zawartych w przypisie z danymi zawartymi w tekście wynika, że dla tego typu prognoz krytyczny jest punkt odniesienia, który przyjmujemy za dane wyjściowe. W prognozie IPiSS dane rzeczywiste są sinusoidą. Charakteryzuje je zarówno wzrost jak i spadek liczby zatrudnionych, który niejednokrotnie przyjmuje

Optymistyczne założenia przyjęte na dłuższy okres czasu potwierdzają wyniki prognoz krótkoterminowych. W przypadku ManpowerGroup wyniki są wyrównywane sezonowo w oparciu o uzyskany materiał porównawczy dla danego kraju. Konsorcjum prowadzi badania w 80 krajach i ich liczba stale wzrasta. Powoduje to dostępność odpowiedniego materiału porównawczego do analiz przestrzennych.

Jak wynika z badania realizowanego wśród pracodawców, najnowsza prognoza zatrudnienia na IV kwartał 2016 r. jest dodatnia – dla wszystkich sześciu badanych regionów Polski. Dowodzi to przewagi optymizmu pracodawców w całym kraju wobec planów zwiększenia liczby etatów. Firmy deklarują chęć zwiększania poziomu zatrudnienia w przyszłości. Ankietyzację w Polsce zrealizowano w okresie od 20 lipca do 2 sierpnia 2016 r. na próbie 752 pracodawców. Prognoza zatrudnienia netto dla IV kwartału 2016 roku – jak wcześniej wspomniano, jest korzystna dla wszystkich grup województw ujętych w NTS I (stosowany w podziale terytorialnym Eurostatu). W całym kraju przeważa optymizm pracodawców.

Najwyższym optymizmem charakteryzowały się podmioty gospodarcze z regionu Południowo – Zachodniego (+16%). Zauważalny optymizm odnotowano w regionach: Wschodnim (+12) oraz Północno – Zachodnim (+11). Umiarkowany optymizm odnotowano w Centrum (+8) i na Południu (+6). Najniższa wartość z badanego zbioru dotyczyła regionu Północnego i była również dodatnia (+5%).

Prognoza netto zatrudnienia po korekcie sezonowej wg regionów

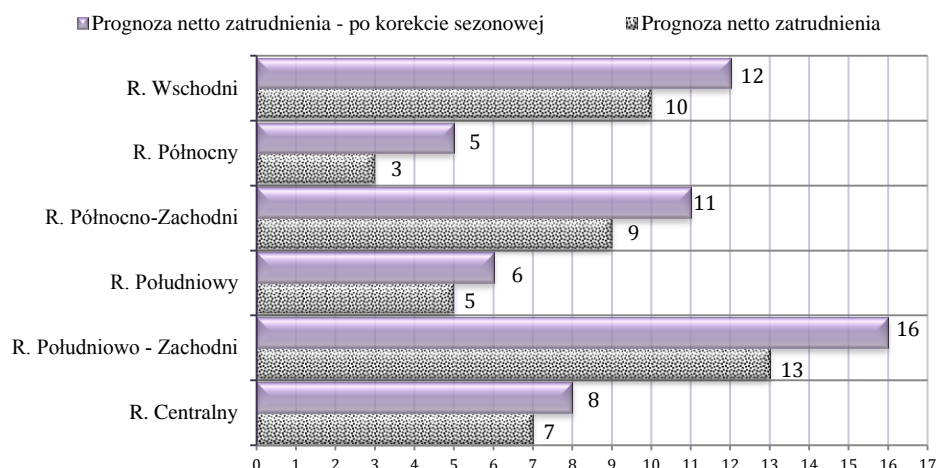
Region	Prognoza IV kw. 2016 r.
Centralny	8
Południowo-Zachodni	16
Południowy	6
Północno-Zachodni	11
Północny	5
Wschodni	12

Zródło Manpowergroup, Barometr perspektyw zatrudnienia IV kw. 2016 r.

Omawiana prognoza zatrudnienia dla regionu wschodniego wynosi +12% i wskazuje na zauważalny optymizm podmiotów gospodarczych na rynku pracy. W ujęciu kwartalnym wynik pozostaje na tym samym poziomie, a w porównaniu rok do roku wzrósł o 5 punktów procentowych. Wskazuje to na optymistyczną sytuację na rynku pracy w naszym regionie. W stosunku do analogicznego kwartału w roku poprzednim (2015 r.) odnotowano wzrost wyniku o 5 pkt. proc. Przed korektą sezonową prognoza netto zatrudnienia wynosiła +10%.

zróżnicowane wartości minimalne i maksymalne. Dane prognostyczne wykazują silną charakterystykę liniową – o jednolitym trendzie spadkowym, wzrostowym lub pozostającą na praktycznie takim samym poziomie liczbowym – oczywiście w zależności od analizowanej grupy zawodów. Zachodzi potrzeba opracowania odpowiedniego algorytmu przydatnego w prognozowaniu i ujmującego zarówno dane historyczne jak i prognozowane.

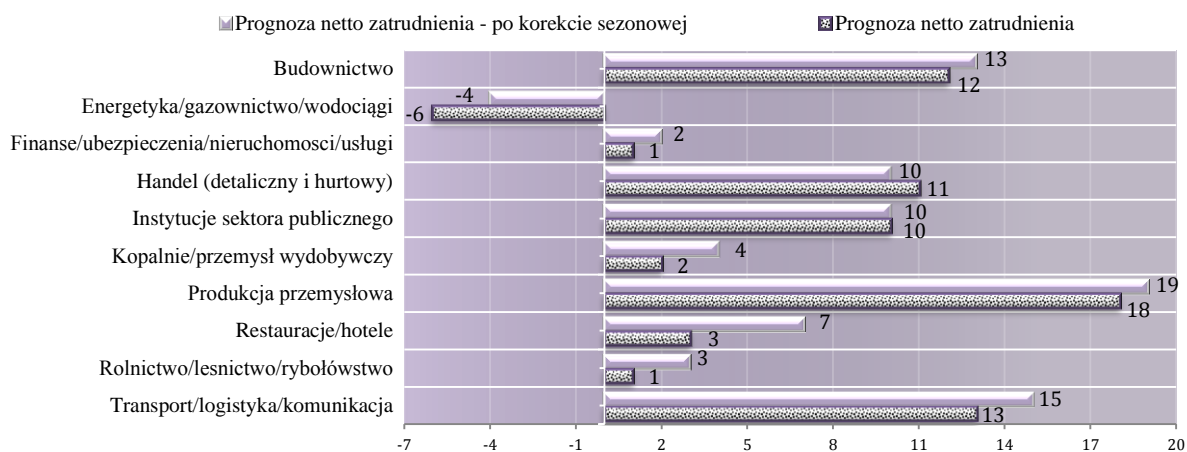
Prognoza zatrudnienia w IV kwartale 2016 r. w regionach



* Regiony Polski według podziału Eurostatu: Centralny (województwa łódzkie i mazowieckie), Południowo-Zachodni (wielkopolskie, zachodniopomorskie, lubuskie), Północny (kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie i pomorskie), Wschodni (lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie i podlaskie).

Prognoza zatrudnienia dla VI kwartału 2016 r. jest dodatnia w 9 z 10 badanych sektorów gospodarki narodowej (wykres poniżej). Najwyższe wyniki odnotowano dla produkcji przemysłowej (+19%), transportu logistyki i komunikacji (+15%). Wyraźny optymizm odnotowano również dla sektora budownictwa (+13%). Na dość znaczny wzrost mogą liczyć handel i instytucje sektora publicznego (wzrost po 10%). Na pozytywny trend wskazują prognozy dla przemysłu turystycznego i gastronomicznego – restauracje i hotele (+7%). Umiarkowany wzrost dotyczyć może przemysłu wydobywczego (+4%), rolnictwa (leśnictwa i rybołówstwa) (+3%). Sektor rolniczy charakteryzują bardzo duże wahania sezonowe, z czego wynika duża różnica in plus jest pomiędzy prognozą netto, a prognozą wyrównaną sezonowo. Nieznaczny wzrost to również finanse, ubezpieczenia i nieruchomości oraz usługi (+2%). Spadek dotyczył tylko: energetyki, gazownictwa i wodociągów o 4%, co stanowi wartość niższą jak przed korektą sezonową (-6%).

Prognoza zatrudnienia w poszczególnych branżach w kraju dla IV kwartału 2016 r.



Źródło: ManpowerIV 2016 rok. Brak słupka oznacza prognozę netto zatrudnienia na poziomie 0.

PODSUMOWANIE RANKINGU

W województwie podkarpackim odnotowano w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku – następujące zmiany na rynku pracy:

- wzrost współczynnika aktywności zawodowej o 1,8 pkt. proc. do poziomu 56,1% i dotyczył on głównie osób posiadających wykształcenie wyższe, policealne i średnie zawodowe lub zasadnicze zawodowe,
- wzrost wskaźnika zatrudnienia o 2,2 pkt. proc. do poziomu 50,6%. Wysoki wskaźnik dotyczył częściej mężczyzn (59,1% vs. 42,7% dla kobiet). Również jego wzrost (2,9 pkt. proc.) był wyższy jak odnotowany dla kobiet (1,6 pkt. proc.),
- spadek stopy bezrobocia (BAEL) o 1,1 pkt. proc. – do poziomu 9,8%,
- spadek ogólnej liczby bezrobotnych (o 12 568 osób tj. 10,4%) – w porównaniu stanu na koniec I półrocza 2016 r. ze stanem na koniec I półrocza 2015 r.,
- nieznaczny wzrost napływu do bezrobocia o 25 osób (z 71 443 do 71 468),
- spadek odpływu z bezrobocia o 1 825 osób (z 88 825 do 87 000),
- wzrost popytu na pracę o 5 253 ofert (15,7%). Spośród zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej 50,6% stanowił popyt subsydiowany. Pozytywną informacją jest fakt wzrostu o 16,1% popytu niesubsydiowanego. Odnotowano również spadek ilości osób bezrobotnych przypadających na 1 ofertę zatrudnienia z 24 na 19 osób,
- wzrost podjęć pracy o 2 607 osób (tj. o 6,2%),
- wzrost wskaźnika płynności rynku pracy o 3,6 pkt. proc. z poziomu 58,93 do 62,56%. Korzystny wzrost – wobec nieznacznie wyższego napływu i spadku odpływu, warunkowany był zwiększeniem się liczby ofert pracy zgłoszonych do PUP, co z kolei mogło być efektem lepszej kondycji pracodawców, co faktycznie nastąpiło – z powodu wzrostu ilości ofert niesubsydiowanych. Należy zaznaczyć o znacznym regionalnym zróżnicowaniu sytuacji w tym zakresie.
- spadek w rejestrze REGON liczby podmiotów gospodarki narodowej z poziomu 164 080 (30.VI.2015 r.) do 151 157 (30.VI.2016 r.),
- wzrost uśrednionego (przeciętnego) miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej (w II kwartale br. wynosiło – 3 617,17 zł i było o 163,75 zł wyższe jak w analogicznym kwartale ubr. – 3 453,42 zł,
- wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw o 1,6% (z 223 266 osób w VI 2015 r. na 226 936 osób w VI 2016 r.),

Pomimo pozytywnych zmian zachodzących na rynku pracy, profile opisujące zawody deficytowe i nadwyżkowe w regionie pozostały bez zmian. Charakterystyczna pozostaje dość liczna grupa osób bez zawodu, powiększana przez duży napływ do bezrobocia (w tym napływ absolwentów). Ponadto – po kilkunastu latach obserwacji – możemy wyróżnić przykładowe zawody, które cechuje zarówno wysoki poziom bezrobocia jak i duża skala napływu. Zawody te to przede wszystkim: sprzedawca, kucharz, ślusarz, krawiec, technik ekonomista, murarz, pomocniczy robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, technik mechanik, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, specjalista administracji publicznej, cukiernik, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz ekonomista, który jest efektem mody edukacyjnej zapoczątkowanej już w latach 90-tych XX w. – na zawody związane z naukami ekonomicznymi i zarządzaniem. Powstające wówczas firmy prywatne rosły „jak grzyby po deszczu” i bez wątpienia miały możliwość wchłonięcia specjalistów zarządzania i marketingu, co niekoniernie przekłada się na obecną sytuację na rynku w tym zakresie.

Bez wątpienia pozytywnym akcentem jest to, że zawody generujące najwyższe bezrobocie nie pokrywają się z zawodami stwarzającymi znaczne ryzyko bezrobocia długotrwałego, co może dowodzić istnienia stałej rotacji wśród pracowników posiadających te zawody – najliczniej reprezentowane w strukturze bezrobotnych. Tych kilka zawodów odpowiada za znaczną część napływu do bezrobocia oraz – równolegle – za znaczną część ofert zatrudnienia.

Generalnie spadek liczby bezrobotnych przełożył się na wszystkie grupy zawodowe i bezrobotnych bez zawodu. Porównanie liczebności w zakresie reprezentacji udziału w bezrobociu dużych grup zawodowych dla danego okresu tj. grupy 7, 5, 3, bez zawodu, 2, 9, 8, 4, 6 – stan na 30. VI. 2016 r. vs. 7, 5, bez zawodu, 3, 2, 9, 8, 4, 6 – stan na 30. VI. 2015 r. pozwala na uchwycenie zmniejszenia się liczby bezrobotnych bez zawodu. W I półroczu 2016 r. technicy i inny średni personel był na III miejscu – a osoby bez zawodu na IV pozycji. Dane dla I półrocza 2015 lokują odwrotnie, co dowodzi większego spadku liczby osób bez zawodu niż wśród techników. Może akcentować pozytywną tendencję – nabywania nowych kwalifikacji przez bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

Jednocześnie – przy okazji analizy zawodowej struktury bezrobocia w województwie – nasuwa się kilka spostrzeżeń odnośnie koniecznych korekt w dotychczasowym systemie ofert edukacyjnych.

Odnotowano zbyt duży napływ absolwentów do zawodów, które charakteryzują się już wysokim poziomem bezrobocia oraz znaczną nadwyżkowością. Wypada tu, tak jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, wymienić pewne specjalności powtarzające się tj. specjalista administracji publicznej, technik ekonomista, technik żywienia i usług gastronomicznych, pedagog, sprzedawca, pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, ekonomista, technik pojazdów

samochodowych, technik informatyk, technik hotelarstwa oraz technik usług fryzjerskich.

Popyt na poniższe zawody deficytowe nie jest stały i zapotrzebowanie na te profesje może być związane również z zapotrzebowaniem sezonowym pracodawców. Przykładowymi zawodami są następujące: lakiernik proszkowy, elektryk budowlany, operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych, technolog – programista obrabiarek CNC (sterowanych numerycznie).

Powyżej wymienione specjalności mogą nie oddawać faktycznej sytuacji na rynku pracy, dlatego nie należy sugerować się tylko jednym źródłem – podejmując decyzję o otwieraniu nowego kierunku bądź organizacji szkolenia. Na sytuację taką mógł wpłynąć fakt otwarcia nowego zakładu i wzrostu jednorazowego zatrudnienia oraz analogicznie likwidacji pracodawcy i redukcji zatrudnienia.

Generalnie, najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy prowadzący działalność handlową (hurt i detal, łącznie z naprawami jedno- i dwuśladów) – 7 843 ofert pracy, co stanowiło 20,4% ogółu zgłoszonych ofert.

Porównanie liczby bezrobotnych, którzy zarejestrowali się w urzędach pracy w I półroczu 2016 r. z liczbą ofert pracy zgłoszonych w tym samym okresie dowodzi, że w żadnym sektorze liczba ofert pracy nie przewyższała liczby bezrobotnych. Sytuację zbliżoną do równowagi podaży i popytu – czyli taką gdzie liczba dostępnych ofert pracy w przybliżeniu odpowiada liczbie bezrobotnych, można było odnotować dla czterech działów gospodarki narodowej: administracji publicznej, transportu, działalności profesjonalnej naukowej i technicznej oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej. W powyżej wymienionych – nadal nastąpiła pewna nadwyżka bezrobotnych. Dla pozostałych sektorów można było odnotować natomiast znaczną nadwyżkę osób bezrobotnych.

Pod patronatem MRPIPS w 2016 roku WUP w Rzeszowie zrealizował badanie „Barometr zawodów”, znacznie poszerzające możliwości do uzyskania informacji na temat zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje. Wyniki barometru są dostępne w formie elektronicznej, pod internetowym adresem – <https://barometrzawodow.pl/>.